Barcode : 5010010087042
Title - pallipalanakaarikaa
Author - sadaasivabajaabaasaastrii amaraapuurakara
Language - Hindi
Pages - 40
Publication Year - 1921
Barcode EAN.UCC-13

श्री.

पल्लीपतनकारिका.

प्रारंभः

S-5598

मुंबईमध्यें.

सदाशिववजाबाशास्त्री अमरापूरकर

यांनीं

आपलेज्ञानदर्पणछापरवान्यानछापिलें.

आवृत्ति २री.

शके १७८० माघशु.२

सन १८५९

श्लो	पुरुषांच्याशरि.	पृ.	श्लो	पुरुषांच्याशरि.	पृष्ठ
२	मस्तक	७	६	नाकाचेंअग्र.	९
२	शेंडी.	७	६	उजवाकान.	९
२	डावागाल.	८	६	डावाकान.	९
२	उजवागाल.	८	७	गालाचामध्य.	९
२	केंशबंध.	८	७	गालचाओंठ.	९
४	केंशांचेंअग्र.	८	७	वरचाओंठ.	९
४	टाळू.	८	७	ओष्ठसंपुट.	५०
४	कपाळ	८	८	चुबुक.	५०
४	भुकुटी.	८	८	कंठ.	५०
५	भुकुटीचामध्य	८	८	कंठाबाहेर.	५०
५	उजवानेत्र.	८	९	उजवारखांदा.	५०
५	डावानेत्र	८	९	डावारखादा	५०
५	मुख.	९	९	उजवाहात.	५०
६	नाक.	९	९	उजवेमनगट.	५०

श्लो	पुरुषांच्याश.	पृ.	श्लो	पुरुषांच्याश.	पृ.
१०	उजवाहात.	१०	१३	डा.हानाचेपृ.	१२
१०	बोटें	१०	१३	डा.हनाचीं बोटें	१२
१०	नखें.	११	१३	डा.हनाचीं नखें	१२
१०	हानाचामध्य.	११	१४	डाव्याहना.मध्य	१२
११	पाठ	११	१४	कंबर	१२
११	कुक्षि	११	१४	नाभि	१२
११	पोट	११	१४	बस्ति	१२
११	हृदय	११	१५	गुह्य	१३
१२	स्तन	११	१५	मांडया	१३
१२	कांखा	११	१५	जघन	१३
१२	डावाबाहु	११	१५	गुद	१३
१२	उजवाबाहु	११	१६	गुडघे	१३
१३	डावाहात.	१२	१६	घोटे	१३
१३	डावेंमनगट.	१२	१६	जंघा	१३

श्लो	पुरुषांच्याश.	पृ.	श्लो	पुरुषांच्याश.	पृ.
१६	पाय	१३	२४	देवळांत	१६
१७	खुर	१४	२५	घराचामध्यें	१६
१७	शिंग	१४	२५	पालीचेंयुद्ध	१६
१७	शेंपूट	१४	२६	दिव्यांत	१७
२०	नखें	१४	२७	चरूत्यालंकार	१७
१८	नळचा.	१४	२८	आयुधें	१७
१९	शयन	१५	२९	वाहन	१८
२०	आसन	१५	३०	जन्मनक्षत्रादि	१८
२१	उच्छिष्टपात्र.	१५	३१	कुयोग	१८
२२	गमनकरितां	१५	३४	सरडाचमका.	१९
२३	अन्नांत	१५	३८	शांतीचामका	२१
२३	रितेंपात्र.	१६		स्त्रियांच्याशरिराव	
२४	अग्नींत.	१६		र.	

श्लो	स्त्रियांच्याश.	पृ.	श्लो	स्त्रियांचेशरि.	
१	मस्तक	२५	५	खालचाओंठ	२६
१	टाळू	२५	६	ओष्ठसंपुटी	२६
२	वेणी	२५	६	चुबुक	२७
२	केशांचेंअग्र	२५	६	तोंड	२७
३	मान	२५	६	कंठ	२७
३	कपाळ	२६	७	कांखवा	२७
३	उजवागाल	२६	७	पाठ.	२७
३	डावागाल	२६	७	कुशी	२७
४	उजवाकान	२६	७	खांदे	२७
४	डावाकान	२६	८	दंड	२८
४	उजवानेत्र	२६	८	उजवाहात	२८
४	डावानेत्र	२६	८	डावाहात.	२८
५	नाक	२६	८	उजवेंमनगट	२८
५	खरचाओंठ	२६	८	डावेंमनगट	२८

श्लो		पृ.	श्लो.		पृ.
९	हानाचामध्य	२८	१२	गुडघे	३०
९	हानाचेंएष्ट	२८	१३	जंघा	३०
९	घोटें	२८	१३	घोटे	३०
९	नखें	२८	१३	उजवापाय	३०
१०	स्तन	२९	१३	डावापाय	३०
१०	हृदय	२९	१३	पायांचींघोटें	३०
१०	कुक्षी	२९	१३	पायांचींनखें	३०
१०	कन्येचेंपोट	२९	१	दिशाफळ	३१
११	पोट	२९	१	तिथिफळ	३२
११	नाभी	२९	१	वारफळ	३४
११	गुह्य	२९	१	नक्षत्रफळ	३५
११	कंबर	२९	१	लग्नफळ	३८
१२	गुद	२९	१	योगफळ	३९
१२	मांड्या	३०	१	करणफळ	४०
			७	समास.	७

श्रीः

श्रीगणेशायनमः॥अथपल्लीपतन
कारिकाप्रारंभः श्लोक.

अथातःसंप्रवक्ष्यामिफलंपल्याःपपातने॥
यद्यद्गोनृणांदृष्टंतत्तदत्रविशेषतः॥१॥ग-
र्गवाराहमांडव्यनारदाद्यैर्यथोदितम्॥तत्त
त्कार्यविशेषेणज्ञानव्यंरकविचक्षणैः॥२

अर्थ– मनुष्यांच्या अंगावर पाल पतन पाय ल्ली असतां विशेषंकरून काय फल आहेतें सांगतों। गर्ग. वाराह, मांडव्य. नारद इत्यादिकें ऋषींनीं जसें फल सांगितलें आहे त्या प्रमाणें चतुर व कुशळ पुरुषांनीं समजावें तेंच आतां मी सांगतों॥२॥

शिरःशिरस्यायास्करसमाननासानिवामेकपो
लेभियदर्शनंस्यात्॥दक्षेकपोलेश्रियमंप
दोस्यस्यात्कंशबंधोपिचरोगबंधः॥३॥ ॥

अर्थ– मस्तकावर किंवा शेंडीवर पाल पडली अस

नां करच प्राप्त होतें. आणिडाव्या गालावर पडली-
असतां मित्राचें दर्शन होईल. उजव्या गालावर
पडली असतां इष्ट संपत्ती मिळती. आणि केशबंधा
चे ठायीं पडली असतां रोग उत्पन्न होतो. ॥३॥ ॥

केशांतेनिधनंप्रोक्तंब्रह्मस्थानेमृतिप्रदं॥ल
लाटेश्रियमाप्नोतिभ्रुवोस्कधनहानिकृत्॥४

अर्थ-केशांच्या अग्रावर पडली असतां नाश जाणा
वा. टाळूवर पडली असतां मरण जाणावें. कपाळा
वर पडलीतर लक्ष्मी प्राप्त होती. भ्रुकुटीवर पडली
असतां द्रव्य नाश होतो. ॥४॥ ॥ ॥

धनलाभोभ्रुवोर्मध्येदक्षिणेनयनेशुभं॥वा-
मेबंधनमाप्नोतिवल्केमिष्टान्नभोजनं॥५॥

अर्थ-भ्रुकुटीच्या मध्यंच जर पतन पावली तर द्र
व्य लाभ जाणावा. उजव्या नेत्रावर पडली असतां
शुभ जाणावें. आणिडाव्या नेत्रावर पडली तर बंधन

प्राप्त होतें. मुखावर पडली असतां मिष्टान्न भो-
जन मिळेल असें जाणावें ॥ ५ ॥ ॥
नासिकायांचसौभाग्यंनाशाग्रेव्यसनंभ
वेत् ॥ लाभस्तुदक्षिणेकर्णेवामेकर्णेच
दुःखभाक् ॥ ६ ॥ ॥ अर्थ— नाकावर पडली
असतांसौभाग्य जाणावें. नाकाच्या अग्रभागीं
पडली असतां लाभ होतो, डाव्या कानावर पडली
असतां दुःख प्राप्त होतें ॥ ६ ॥ ॥ गंडप्रदेश
योर्मध्येभोजनंपरिकीर्तितम् ॥ अधरो
ष्ठेधनैश्वर्यमूर्ध्वोष्ठेकलहोभवेत् ॥ ७ ॥
अर्थ— गालाच्या मध्यभागीं जर पडली तर उत्तम
प्रकारचें जेवण मिळेल. खालच्या ओंठावर पड-
ली तर द्रव्य व ऐश्वर्य मिळेल, आणि वरच्या
ओंठावर पडली असतां कलह होईल असें जाणावें.
संपुटेमृत्युमाप्नोतिचुंबुकेराजविग्रहः ॥ ८

हृदागमनंकंठेबहिःकंठेरिपोर्भयं॥ ८॥

अर्थ- ओष्ठसंपुटाचें ठायीं पडली असतां मरणानें पावतो. चुबुकावर म्ह० ओंठाचेखालीं हनुवटीचेवर) पडली असतां राजा बरोबर द्वेष घडेल असें जाणावें. कंठावर पडली असतां मित्राचें आगमन होईल. कंठाचे बाहेर पडलीतर शत्रू पासून भय प्राप्त होईल॥ ८॥

विजयंदक्षिणस्कंधेवामस्कंधेपराजयं॥अर्थहानिःकरप्रोक्तामणिबंधविभूषणं॥ ९॥

अर्थ-उजव्या खांद्यावर पडलीतर जय प्राप्त होतें. आणिडाव्या खांद्यावर पडली असतां पराजय होतो. हस्तावर पडली असतां द्रव्य नाश होतो. मनगटावर पडली असतां अलंकार प्राप्त होतात॥ ९॥

करपृष्ठेर्थहानिस्यादंगुलीषुप्रियागमः॥ नखेधनहानिःस्यात्करमध्येमहत्सुखं॥ १०॥

अर्थ- हस्ताच्या पृष्ठभागावर पडली असतां द्रव्य

नाशच जाणावा. बोटांवर पडली असतां इष्टपदार्थ प्राप्ती जाणावी. नखांवर पडली नर द्रव्यनाश होतो. हृ-
त्याचे मध्यभागी पडली असतां महत्सुख होईल॥१७॥

पृष्ठेपरोक्षवार्तांचपार्श्वयोर्बंधुदर्शनम्॥उ-
दरेधनसंप्राप्तिर्हृदिसौख्यविवर्धनम्॥११॥

अर्थ— पाठीवर पडली असतां आपल्या मित्राची वा
र्ता समजेल. दोन्ही कुक्षीवर पडली असतां बंधू-
ची भेट होईल. पोटावर पडली नर द्रव्य लाभ होईल.
हृदयाचे ठायीं पडली असतां सौख्य वृद्धी होईल॥११

स्तनयुग्मेचसौभाग्यंकक्षयोःस्त्रीसुखावहं
वामेबाहौबहुक्लेशायशःस्याद्दक्षबाहुके॥१२॥

अर्थ— पुरुषाच्या स्तनहयाचे ठायीं पाल पडली तर
सौभाग्य प्राप्त होते. उभय कांखेच्या ठायीं पतन पाव
ली असतां स्त्रियांस सुख प्राप्त होते. डाव्या बाहूवर
पडली नर बहुत क्लेश होतात. उजव्या बाहूवर पडली नर

यश प्राप्ती होती ॥ १२ ॥ ॥

करेकलहंमणिबंधेधनापहृम् ॥ कर
पृष्ठेचांगुल्यांभूषणहानिकृन्नरके ॥ १३ ॥

अर्थ-डाव्या हातावर पडली असतां कुटुंबाशी कल
ह होतो, आणि डाव्या मनगटावर पतन पावली असतां
द्रव्य नाश होतो, डाव्या हाताच्या पृष्ठभागावर आणि
बोटांवर पडली असतां भूषण प्राप्ती होईल. डाव्या ह
ाच्या नखांवर पडली असतां नाश होईल. ॥ १३ ॥

करमध्येधनप्राप्तिः कट्यांवस्त्रविभूषणं ॥
जयःकीर्तिर्भवेन्नाभौबंधनेव्याधिबंधनं ॥ १४ ॥

अर्थ-डाव्या हाताच्या मध्यभागी पडली असतां
धन प्राप्ति होईल. कंबरेवर पडली असतां वस्त्र व
अलंकार प्राप्त होतील. नाभीवर पडली असतां
जय आणि कीर्ति ही प्राप्त होतील. बंधनाचे ठाई
(मनगटावर) पडली तर रोग प्राप्त होईल ॥ १४ ॥

गुह्यस्थानेमृतिर्ज्ञेयाऊर्वोस्रुग्वस्त्रहानिकृत्
जघनेधननाशायगुदेरोगसमागमः॥१५॥

अर्थ- गुह्यस्थानीं पडली असतां मरण जाणावें, आ णि मांड्यांवर पडली असतां वस्त्रांचा नाशजाणावा. ज घनाचे ठायीं (ह्म० कंबरेच्या पुढल्या बाजूवर) पडली असतां द्रव्य नाशहोतो. गुदस्थानीं पडली असतां रो गप्राप्ती जाणावी॥१५॥ ॥ जान्वोरुक्बंधनं प्रोक्तंगुल्फयोः स्त्रीविनाशनं॥ जंघयोर्गम नंप्रोक्तंपादयोर्बंधनंतथा॥ १६॥ ॥

अर्थ- दोन्ही गुडघ्यांवर पडली असतां बंधन प्राप्त होईल. घोट्यांवर पडली असतां स्त्रीचा नाशजाणा वा. जंघांवर (ह्मणजे दोन्ही गुडघ्यांच्या खाली पायां पर्यंत) पडली असतां प्रवास घडेल असें जाणावें. दो न्ही पायांवर पडली असतां बंधन प्राप्ति जाणावी॥१६

खुरयोर्मृत्युमाप्नोतिपादपृष्ठेसुखप्रदम्॥

पादांगुल्यांपुत्रनाशंपशूभृत्यांनरेषुच॥१७

अर्थ- खुर क्षणजे लक्षणेंकरून जोडलेले पांयांवर पडली असतां मृत्यु प्राप्ति, दांतेवर पडली तर सुख प्राप्ति. पायांच्या बोटांवर पडली तर पुत्रनाश. पायांच्या नखांवर पडली असतां पशु व चाकर यांचा नाश॥१७॥

शत्रुक्षयोभवेत्पादतलेचेवंचिनिर्णयः॥ यदु
क्तंफलादेशंयत्स्वकीयंप्रकीर्तितम्॥१८

अर्थ- पायाच्या तळव्यांवर पडली असतां शत्रु नाश होईल असा निश्चय द्वारस्थान केला आहे. एथ पर्यंत जें फळ सांगितलें तें सर्व आपत्यासच प्राप्त होईल.

शयनेसंस्थितेपल्लीपानिनायदिदृश्यते॥ त-
दाशुभफलंनस्यादशुभंवर्धतेसदा॥१९॥

अर्थ- शयनावर निजलानां जरपाल पडून दर्शन पडली तर शुभ फळ नाहीं अशुभजाणावें॥१९॥

उपविशासनेपल्लीपानितायदिदृश्यते॥श

भाशभफलंचैवतत्तथैवभविष्यति॥२०
अर्थ- आसनाचे ठायीं बसल्यावर जर पाल पडली
असें पाहिलें तर कांहीं शुभ कांहीं अशुभ दोन्ही प्रका
र जाणावे॥२०॥ ॥उच्छिष्टेसंस्थितापल्लीप
तिनायदिदृश्यते॥पतनेफलमादिष्टंबंधूना
चैवसोदृदं॥२१॥ ॥अर्थ- आपल्या पात्रावरचें उ
च्छिष्ट अन्नत्याचे ठायीं पडतानां पाहिलीतर बंधूंचें परस्प
रस्नेहोतें॥२१॥ ॥गम्यमानेचपल्लीतुपतिताच
भवेद्यदि॥यथोक्तफलमादेश्यंशत्रूणांफल-
निश्चयः॥२२॥ ॥अर्थ- आपण गमन करित अ-
सतां जर आपले अंगावर पडलीतर जें फळ सांगितलेतें
फळ आपले शत्रूस होईल असें जाणावें॥२२॥
आहारेपतितापल्लीतदाहारंपरित्यजेत्॥वि
नान्नंपतितापात्रेव्याधिशोकभयप्रदा॥२३
अर्थ- जेवावयाचें जें अन्न त्याजवर पाल पडली

असतां तें अन्न टाकून द्यावें. अन्नरहित पात्राचे
ठायीं पडली असतां व्याधि शोक प्राप्त होईल.
पचनाग्नौपतेत्पल्ल्यांगृहिणीमृत्युमानुया
त्॥देवालयेतुराज्ञश्चसभामध्येसभापतिः२४
अर्थ— ज्या अग्नीवर स्वयंपाक करावयाचा त्या अग्नी
वर पडली तर बायको मरेल. देवळांत पडली तर राजा
चा नाश होईल. सभेमध्यें पडली तर सभापतीचा नाश.
गृहमध्येगृहस्थस्यद्वयोर्मध्येनरोत्तमः॥प
त्न्योःपरस्परंयुद्धंपतितायदिदृश्यते॥सर्व-
दुःखविनाशायस्वदगृहवासिनाम्॥२५
अर्थ— घराच्या मध्यभागीं जर पडेल तर घरधन्या
चा नाश होईल. दोघांच्या मध्यभागीं पडेल तर
दोघांत जो उत्तम त्याचा नाश जाणावा. पत्नीचें पर
स्पर युद्ध होत असतां खालीं पडलेली पाहिली तर
सर्व दुःखाचा नाश होईल. आणि घरांत राहणा

णाऱ्या माणसांस रूरव प्राप्ती जाणावी ॥२५॥

यदिपत्न्याःप्रपातेनदीपोनाशयतेगृहे ॥त

द्गृहंनाशमायातित्यजेन्मासत्रयंततः॥२६

अर्थ-पाली व्यापडण्याने जर घरांतील दिवा गे

ला तर तें घर नाश पावतें. यास्तव तीन महिनेपर्यंत

त्या घरांत राहूंनये ॥२६॥ ॥पत्न्याःप्रपात

नंवस्त्रेभूषणेचैवदृश्यते॥मानहा-

निर्भवेत्तस्यकलहोवाभविष्यति॥२७

अर्थ-आपलें वस्त्र व अलंकार यांजवर जर पाल पड

ता नाहींस पडल्यानंतर आपले योग्यतेचा नाश किंवा

कलह होईल असें जाणावें॥२७॥ ॥आयुधे

षुचदृश्येनयदिपत्न्याःप्रपातनम्॥स्व

द्गृहंयुद्धमाप्नोतिशत्रुहानिस्तदाभवत्२८

अर्थ- तलवार इत्यादि आयुधांवर जर पाल पडल्यान-

र आपल्या दृष्टीनें शत्रूशीं युद्ध होऊन शत्रू पराजय पा

वेन्ह ॥ २८ ॥ ॥ ॥

वाहनेसंभवेत्तगमनेपरिदूषित ॥ २९

अर्थ- आपले जे अश्वादिक वाहन याचे ठायीं जर
गल पडली नरफणयुक्त प्रवास होईल असें फल आहे.

अन्यहस्तादिभेदेनफलभेदोभवेद्ध्रुवम् ॥
स्वजन्मदिवसेजन्मनक्षत्रेवैधनेविधौ ॥ ३०

अर्थ- आतां कोणत्या नक्षत्रावर व कोणत्या दिवशीं पा
न पडत्री असतां काय फळ हें सांगतों. आपत्या जन्म
दिवसीं किंवा जन्मनक्षत्रादिवशीं अथवा आपत्यास वा
गवा चंद्र असेल त्या दिवशीं ॥ ३० ॥ ॥

वैधृतेव्यतीपातेउत्पातग्रहणादिषु ॥ यम
घंटमृत्युदग्धेदिनेचकालनाडिके ॥ ३१ ॥

अर्थ- वैधृति व्यतीपात उत्पातदिवस ग्रहणादिक य
मघंट मृत्युयोग दग्धयोग काळ नाडिका ॥ ३१ ॥ ॥

विषनाड्यांक्रूरयुतेलग्नेक्रूरनिरीक्षि

ते॥कालेषेवंविजानीयाद्यदुक्तंन-
हिशोभनम्॥३२॥ ॥अर्थ- विषना
डी पापग्रहयुक्त व पापग्रहाते अवलोकित असेलग्न
इत्यादिक काळीं जरी पाल चांगल्या ठिकाणीं पडल्या
तरीजें फळ पूर्वी सांगितलें तें नहोतां वाईट फळ-
प्राप्त होईल.॥३२॥ ॥दुर्निमित्तेनथा-
जातेनिधनंजायतेध्रुवम्॥इतिप-
ल्याःप्रपातेनफलज्ञेयंविचक्षणैः॥३३
अर्थ- त्याचरीतीकरून दुर्निमित्त झालें असतां
निश्चयेंकरून नाश होतो असें जाणावें. या प्रकारें कु
शल्ह पुरुषांनीं पालीच्या पडण्याचें फळ समजावें॥३३॥
एतदेवफलंविद्यात्सरटस्यप्ररोहणं॥प-
ल्याःप्रपातनंचैवसरटस्यप्ररोहणं॥३४॥
अर्थ- आणि हेंच पूर्वोक्त फळ सरड अंगावर चढल्या
असतां जाणावें. पालीचें पडणें आणि सरडाचें प्ररोहण-३४

निधनार्थायभवतिशरभांविद्याद्विपर्यये
॥पतनानंतरंतस्यरोहणंयदिजायते॥प
तनेफलमुत्कृष्टंरोहणेल्पफलंभवेत्॥३५

अर्थ- हेदोन्ही नाशार्थ होतात. परंतु विपर्यय अर्थ
तां शरभजाणावें. सरड अंगावर पडून जर चढला न
र पडण्याचें फळ उत्तम आणि सुरत्याच चढण्याचें
त्या पेक्षां कमी असें जाणावे.

आरोहणेचोर्ध्वलक्मधोवक्त्रंतुपातनं॥भ
वेद्यदिचशीघ्रेणतत्फलंजायतेध्रुवम्॥३६

अर्थ- आरोहण व पतन यांचीं लक्षणें सांगतों. तों
ड वर करून जर अंगावर चढला तर त्याला आरोहण
असें ह्मणावें. आणि खालीं तोंड करून जर उतरला
तर त्याला पतन ह्मणावें. असें लक्षणयुक्त सरड्याचें
अंगहणव पतन जर झालेंतर शीघ्र फळप्राप्ती होईल ३६

पत्न्याःस्पर्शनमात्रेणसचैलंस्नानमाचरेत्॥

पंचगव्यंतथाप्राश्यकुर्यादाज्यावलोकनं ३७
अर्थ- आतां पुनः पाली विषयीं कांहीं प्रकार सांगतो.
पाल्लीचा स्पर्श झाला असतां लागलेंच वस्त्रा सुद्धा
स्नान करावें. आणि पंचगव्य प्राशन करून तुपा
ध्यें आपलें मुख पहावें.॥३७॥ ॥अशक्तोवा
सशक्तोवायदीच्छेच्छुभमात्मनः॥पुण्याहं
वाचयित्वातुशांतिकर्मसमाचरेत॥३८॥
अर्थ- अशक्त असो अथवा शक्तिमान असो ज्या-
ला आपल्या कल्याणाची इच्छा आहे त्याणे अगोदर
असें करावें नंतर पुण्याहवाचन करूनशांतिकर्म करावें.
प्रतिरूपंस्कवर्णेनतदर्धेनचवापुनः॥तद
र्धावेयथाशक्त्यावित्तशाठ्यंनकारयेत॥३९
अर्थ- आतां शांतिचा प्रकार संक्षेपानें सांगतो. दो
ह्या पळ सुवर्णाची अथवा पांच पळ सुवर्णाची प्रति
मा करावी. इतकें आपलें सामर्थ्य नसेल तर य

थाशक्ति चित्तशाठ्य नकरितां सुवर्णाची प्रतिमा करावी.
रक्तवस्त्रेणसंवेष्यगंधपुष्पैः सपूजयेत्॥ त-
स्याग्रेमृन्मयंरम्यकलशंजलपूरितं॥ ४०॥
अर्थ- ती प्रतिमा तांबड्या वस्त्रें करून वेष्टित करावी.
नंतर गंधपुष्पांनीं तिचें पूजन करून मग त्या प्रतिमे-
च्या पुढें मृत्तिकेचा चांगला घट पाण्याने भरावा॥ ४०
वस्त्रमाल्यैरलंकृत्यस्थापयेत्तंदुलोपरि॥ पं
चामृतंपंचगव्यंपंचरत्न समन्वितम्॥ ४१॥
अर्थ- आणि वस्त्र पुष्पें इहीं करून तो कलश अलं
कृत करून तांदुळावर स्थापन करावा त्या घटाचे
ठायीं पंचामृत पंचगव्य पंचरत्नें॥ ४१॥ ॥ पंच
लक्ष पंचपल्लवंतुनिक्षिपेत्सप्तमृत्तिकाः॥ पूजये
ल्लोकपालांस्तु गंधपुष्पाक्षतादिभिः॥ संपू-
ज्यविधिवद्धत्त्यातत्तन्मंत्रैश्चमंत्रवित्॥ ४२
अर्थ- पांचसाली पांच पत्री आणि सप्तमृत्तिका व

काव्या. मग गंधपुष्प अक्षता दिकें करून त्यांच्या त्यांच्या मंत्रांनीं भक्ती करून मंत्रज्ञ पुरुषाने इं-द्रादिक लोकपाल यांची पूजा करावी॥ ४२॥

अग्निसंस्थापनंकृत्वाहोमकर्मसमारभेत
मृत्युंजयेतिमंत्रेणसमिद्भिःखादिरैःशुभैः ४३

अर्थ- नंतर अग्निस्थापन करावें. मग मृत्युंजया च्या मंत्रें करून आणि चांगल्या खैराच्या समिधांनीं अग्निचेठायीं होमकरावयास आरंभ करावा॥ ४३॥

तिलैर्व्याहृतिभिर्होममष्टोत्तरसहस्रकं॥ अ-
थवाष्टोत्तरशतंकुर्यात्सम्यक्समाहितः॥४४

अर्थ- अथवा एकाग्रचित्त करून व व्याहृतिमंत्रें करून अष्टोत्तरसहस्र अथवा अष्टोत्तरशत तिळांचा होम करावा॥ ४४॥

॥अभिषेकंततःकुर्यात्तदुक्त
द्विजसत्तमैः॥पुण्येर्यारुणासूक्तैर्वाशांतिसू-
क्तैरथैवच॥ ४५॥ ॥अर्थ- होमसमाप्त झा

ल्यावर पुण्य कारक वरुण सूक्तें व शांति सूक्तें इद्धीं
करून ब्राह्मणांनीं यजमानाच्यामस्तकावर अभिषेक
करावा ॥ ४५ ॥ ॥ एवंसम्यक्‌विधानेनशांति
कर्मकरोतियः ॥ तस्यायुः श्रीर्जयोवृद्धिर्यशा
रोग्यंचजायते ॥ ४६ ॥ ॥ अर्थ- अशा चांगल्या
विधानेंकरून जोशांतिकर्माचें आचरणकरितो त्याला
आयुष्य, श्री, जय, वृद्धि, यश, हीं प्राप्त होतात ॥ ४६ ॥
पल्लीसरडयोःशांतिर्विधानंशौनको
दिनम् ॥ यःसमारभतेतस्यनिर्विघ्नं
जायतेध्रुवम् ॥ ४७ ॥ ॥
अर्थ- पालव सरड यांच्या शांतीचें विधान शौ
नक ऋषीनीं सांगितलें आहे. त्या प्रमाणे जो
करितो त्याला विघ्नांची पीडा होत नाहीं.
इतिपल्लीसरटयोःशांतिःसमाप्ता.

आतांस्त्रीलक्षणेंसांगतों.

अथस्त्रीणांविशेषेणफलंपल्याःप्रपानने
तत्तत्स्थानविशेषेणज्ञातव्यंसुविचक्षणैः १

अर्थ- यानंतर स्त्रियांच्या ज्याज्या स्थानीं पाल पडे
ल त्याप्या स्थानांचीं विशेषें करून फलें सांगतों.
तीं कुशळ पुरुषांनीं जाणावीं ॥ १ ॥ ॥ शिरसि
श्रियमाप्नोतिब्रह्मस्थानेमृतिप्रदा ॥ केश
बंधेरोगबंधेः केशांतेमरणंभवेत् ॥ २ ॥

अर्थ- स्त्रियांच्या मस्तकावर पाल पडली अस
तां लक्ष्मी प्राप्त होती. आणि टाळूवर पडली असतां
मृत्यू देणारी जाणावी. वेणीवर पडलीतर रोग प्राप्ति
आणि केशांच्या अग्रावर पडलीतर मरणजाणावें.

ग्रीवायांकलहोनित्यंललाटेचधनक्षयः ॥
दक्षेकपोलेविधवावामेचप्रियदर्शनं ॥ ३ ॥

अर्थ- मानेवर पडली असतां नित्य कलह होतो.

कपाळावर पडलीतर द्रव्य नाश होतो.उजव्या गालाव
र पडलीतर विधवा होईल.डाव्यागालावर पडलीत
र आपले प्रियमित्राचें दर्शन होईल असें जाणावें॥३

दीर्घायुर्दक्षिणेकर्णेवामेस्वर्णविभूषणं॥
दक्षिणेनयनेदुःखंवामेवल्लभदर्शनं॥४॥

अर्थ—उजव्या कानावर पडली असतां दीर्घायुष्य
असें जाणावें.डाव्या कानावर पडलीतर सुवर्णालं-
कारमिळतील.उजव्या नेत्रावर पडली असतां दुःख.
आणिडाव्यावर पडलीतर पतीचें दर्शन होईल॥४

नासायांरोगसंप्राप्तिरूर्ध्वोष्ठेकलहोभवेत
॥अधरोष्ठेधनैश्वर्यसंपुटेनिधनंभवेत॥५

अर्थ— नाकावर पडली असतां रोग प्राप्ती जाणा
वी.वरच्या ओंठावर पडलीतर कलह होईल.खाल
च्या ओंठावर पडलीतर द्रव्य व ऐश्वर्य यांची प्राप्ति
होईल.ओष्ठसंपुटावर पडलीतर नाश होतो॥५॥

चुबुकेवियहः प्रोक्तोवल्के मिष्टान्नभोजनं
कंठेविभूषणंप्रोक्तंकक्षयोःसुखसंपदः ६

अर्थ- चुबुक(हनणजे खालच्या ओठा खालचा
व हनुवटीचेवरचाजो भाग तो) त्यावर पडल्या नर
कलह होईल. आणि तोंडावर पडलीतर मिष्टान्नाचं
भोजन मिळेल. कंठावर पडलीतर अलंकार प्राप्ति हो
ईल. दोन्हीं कासेवर पडलीतर सुख संपत्ति मिळेल ६

पृष्ठेबंधुवियोगः स्यात्पार्श्वयोर्बंधुदर्शनं॥ सं
धयोःस्त्रीसुखावाप्तिर्बाह्वोर्मणिविभूषणं७

अर्थ- स्त्रियांच्या पाठीवर पाल पडली तर बंधूचा वि
योग होईल. आणि दोन्हीं कुशीवर पडली असतां बं
धूची भेट होईल. दोन्हीं खांद्यावर पडली असतां आ
पल्यास सुख प्राप्ति जाणावी. दंडावर पडलीतर म
णियुक्त अलंकार प्राप्ति जाणावी. ॥७॥ ॥

अर्थहानिःकरेप्रोक्तावामेलाभोभवेद्ध्रुवं॥

दक्षिणेमणिबंधेचमनस्तापोधनक्षयः॥ ८॥

अर्थ- उजव्या हातावर पडली असतां द्रव्याचा नाश जाणावा. डाव्या हातावर पडली असतां लाभ होईल. उजव्या मनगटावर पडली असतां मनाला संताप व द्रव्याचा नाश होतो.॥ ८॥ ॥वामेऽधिभूष-णंभोक्तृकरमध्येमहत्स्वरवे॥करपृष्ठेकरांगुल्यांभूषणंहानिरुन्नरवे॥ ९॥

अर्थ- डाव्या मनगटावर पाल पडली तर अलंकार प्राप्ती होती. दोन्ही हाताच्या मध्यभागीं पडलीतर महत् स्वरव. त्या प्रमाणेंच उभय हस्तांच्या पृष्ठभागीं किंवा बोटांवर पडली असतां अलंकार प्राप्ती होती. परंतु नखांवर पडली असतां नाश होतो॥ ९॥

स्तनयोर्बाहुदुःखंस्यान्नहृदिसौख्यंधिव-र्धनम्॥ कुक्षौसत्कुबलाभःस्यादुदरोह्यहमंगलम्॥ १० ॥

अर्थ– दोन्ही स्तनावर पडली असतां बहुत दुःख होईल. हृदयाचे ठायीं पडली असतां सौख्य होईल. कुक्षीचे ठायीं पडली असतां सत्पुत्राची प्राप्ति होईल. आणि कन्येच्या पोटावर पडली असतां लग्न होईल असें जाणावें. इतर स्त्रियांच्या पोटावर पडली असतां कांहीं शुभदायक होईल ॥ १० ॥

नाभौसत्कीर्तिबुद्धिःस्याद्गुह्यस्थानेसुतप्राप्तिर्भवेत्॥कट्यांचवस्त्रलाभःस्यात्तद्रोगसमुद्भवः॥ ११ ॥

अर्थ– स्त्रियांच्यानाभीवर पडली असतां सत्कीर्ति बुद्धी होईल. गुह्यस्थानीं पडली असतां सुत प्राप्ति जाणावी. कंबरेवर पडली असतांवस्त्राचा लाभ होईल. गुदस्थानीं पडली तर रोगाचा उद्भव होईल असें जाणावें ॥ ११ ॥

ऊर्वोरपत्यसंप्राप्तिर्जान्वोर्बंधनमेवच॥

जंघयोरर्थहानिःस्याद्गुल्पयोर्मर
णंभवेत्॥५२॥ ॥अर्थ- दोन्हीं
मांड्यांवर पाल पडली असतां कन्या किंवा पुत्र
होईल. उभय गुडघ्यांवर पडली असतां बंधन प्रा
प्ति. आणि जंघेवर (म्ह० गुडघ्यापासून पायां पर्यंत)
पतन पावली असतां द्रव्याचा नाश होतो. आणि
दोन्ही घोट्यांवर पडली नर मरण प्राप्ति जाणावी १२

दक्षिणंचरणेयानंवामेशत्रुविना
शनम्॥अंगुल्यांघ्रात्मजाःकोशो
धान्यलाभोनखेषुच॥१३॥ ॥

अर्थ- उजव्या पायावर पाल पडली असतां
गावांस जाणें होईल. डाव्या पायांवर पडली
तर शत्रूचा नाश होईल. पायांच्या बोटावर पड
ल्यास पुत्र व बहुत द्रव्य प्राप्ति होईल. आणि पा
यांच्या नखांवर पतन पावली असतां धान्य

प्राप्ति असें जाणावें ॥ १३ ॥

इतिपल्लासरटयोःपतनाद्रोहणाद
पि ॥ स्त्रीणांज्ञेयविशेषणायदुक्तमु
निपुंगवैः ॥ १४ ॥ ॥ ॥

अर्थ- या प्रकारें करून पालीच्या पडण्याचें व सर
डचढण्याचें फळ विशेषें करून ऋषींनीं स्त्रिया
सांगितलें आहे तें जाणावें ॥ १४ ॥ ॥ ॥

अथदिशाफलं.

पूर्वायांचिंतितंकार्यमाग्नेय्यामग्निजंभयं ॥
याम्यनुस्मरणंविद्यान्नैर्ऋत्यांकलहोभवेत् १५.

अर्थ- आतां आपले अंगावर पाल पडून तीजर पूर्वेस
जाईल तर ज्याचे अंगावर पडली त्याचें चिंतिलें कार्य-
सिद्धीस पावेल. अग्नि दिशेकडेस गेली तर अग्नी
पासून भय जाणावें. दक्षिण दिशेस गेली अस-
तां मरण प्राप्ति जाणावी. नैर्ऋत्य दिशेस गेली नर

कलह होईल असें जाणावें. ॥१॥

पश्चिमे धनलाभायवायव्यांव्याधिसं
भवः॥ कोबेर्यांकीर्तिलाभःस्यात्तुईशा
न्यांचिंतितंभवेत्॥ पतनार्जनरपत्या
गतायाःफलमादिशेत्॥ २॥ ॥

अर्थ- पश्चिम दिशेस गेलीनर द्रव्यलाभ जाणावा, वायव्य दिशेस गेलीनर रोग प्राप्ति, उत्तर दिशेस गेलीनर कीर्तिलाभ होईल. ईशान्य दिशेस गेली नर चिंतिलें कार्य होईल हेंसांगितलें फळ गाल अंगावर पडून गेली असतां जाणावें॥ २॥ ॥

अथतिथिफलम्

प्रतिपल्लोकसंप्राप्तिर्द्वितीयाराज्य
दायिनी॥ तृतीयायांभवेल्लाभश्चतु
र्थ्यांरोगाएवच॥ ३॥ ॥

अर्थ- आतां तिथीचें फळ सांगतों. प्रतिपदेचे दिवशीं

पाल्ह अंगावर पडली असतां सर्व लोक अनुकूल होतात. द्वितीयेचे दिवशीं पडली असतां राज्य प्राप्ति होईल. तृतीयेचे दिवशीं पडली तर लाभ होईल. चतुर्थीचे दिवशीं पडली तर रोग प्राप्ति असें जाणावें १

पंचम्यांत्वथषष्ठ्यांवा सप्तम्यांचधनागमः॥ अष्टम्यांचनवम्यांचदशम्यां मरणंध्रुवम्॥ २॥ ॥ ॥

अर्थ- पंचमी.षष्ठी.सप्तमी.त्या तीन दिवशीं पाल पडली तर धन प्राप्ती जाणावी. अष्टमी,नवमी.दशमी, इतक्या दिवशीं पडली असतां मरण जाणावें॥२॥

एकादश्यांपुत्रलाभोद्वादश्यांपुत्रसंपदः॥ त्रयोदश्यांभवेद्धानिरर्थनाशश्चतुर्दशी॥ ३॥ ॥

अर्थ - एकादशीचे दिवशीं पडली असतां पुत्र लाभ होईल. द्वादशीचे दिवशीं पडली असतां

पुत्र व संतति प्राप्त होईल असें जाणावें. अथो दशीचे दिवशीं पडल्यानंतर हानि जाणावी. चतुर्दशीचे दिवशीं पडल्यानंतर नाश होईल असें जाणावें.

पंचदश्याममावास्यांबंधुहा
निर्धनक्षयः ॥ ४ ॥ ॥

अर्थ- पौर्णिमा, अमावास्या, या दिवशीं पाल पडली असतां बंधुहानि व द्रव्यनाश अनुक्रम फळ जाणावे ॥ ४ ॥ ॥ ॥

अथवारफलम्

सोमेबुधेगुरौशुक्रेधनलाभः
प्रजायते ॥ भानौभौमेनथामं
देधनहानिःप्रजायते ॥ १ ॥

अर्थ- आतां वाराचें फळ सांगतों. सोमवार, बुधवार, गुरुवार, शुक्रवार, त्या दिवशीं जर पाल

पडली तर धनलाभ होतो. रविवार, मंगळवार, शनिवार इतक्या दिवशीं पडली तर द्रव्य नाश होतो.

अथनक्षत्रफलम्.

अश्विन्यामायुरारोग्यंभरण्यांरो
गएवच॥ कृत्तिकाधनहानिःस्यात्
ब्राह्मेचांद्रेचसंपदः॥१॥ ॥

अर्थ— आतां नक्षत्र फळें सांगतों. अश्विनीवर पाल पडली असतां आयुष्य आरोग्य ही प्राप्त होतात. भरणीवर पडली असतां रोग प्राप्ती जाणावी. कृत्तिकेवर पडली असतां धनहानि जाणावी. रोहिणी आणि मृग यांवर पडली असतां संपत्ति प्राप्त होईल असें जाणावें॥१॥ ॥

आर्द्रायांचभवन्मृत्यर्धनलाभः
पुनर्वसौ॥पुष्येचैवभवेल्लाभःसा
र्पेचमरणध्रुवम्॥२॥ ॥

अर्थ- आर्द्रावर पडली असतां मृत्यु प्राप्त हो ईल. पुनर्वसूवर पडली असतां धनलाभ होईल. पुष्य नक्षत्रावर पडली असतां लाभ होईल. आश्लेषावर पडल्यास निश्चयें करून मरण जाणावें २

मघाक्षेमकरी मोक्ता पूर्वायां रोगसंपदः॥ उत्तरादिचतुष्केषु शुभं भवनिनिश्चितम्॥३॥

अर्थ- मघा नक्षत्रांवर पडली नर कल्याण प्राप्ति होती. पूर्वा नक्षत्रावर पडली असतां रोगाधिक्य जाणावे. उत्तरा, हस्त. चित्रा. स्वाती त्या चार नक्षत्रांवर पडली तर निश्चयें करून शुभ फळ जाणावें.

विशाखाधननाशायमैत्रेराज्यं विनिर्दिशेत्॥ज्येष्ठायांनिधनं मोक्षंमूलेचैवरुक्षागमः॥४॥

अर्थ- विशाखावर पडली असतां धन नाश जाणा

वा. अनुराधांवर पडली असतां राज्य प्राप्ति जाणा
वी. ज्येष्ठावर पडली असतां नाश जाणावा. मूळा-
वर पडली असतां सुख प्राप्ति जाणावी.॥ ४॥

पूर्वाषाढाभृत्यवेस्यादुत्तराक्षेमका
रिणी॥श्रवणेराज्यसंप्राप्तिर्धनि
ष्ठायांधनक्षयः॥ ५॥ ॥

अर्थ—पूर्वाषाढावर पडली असतां मृत्यु प्राप्ति
जाणावी. उत्तराषाढांवर पडल्यास कल्याण प्राप्ति.
श्रवणावर राज्य प्राप्ति, धनिष्ठांवर नाश जाणावा ५

शततारासुखसुखंपूर्वाभाद्रप-
दाशुभा॥शुभोत्तराभाद्रपदायां
वत्यांराज्यदायिनी॥ ६॥ ॥

अर्थ—शततारका नक्षत्रावर गाल पडली असतां
सुख प्राप्ती जाणावी. पूर्वाभाद्रपदांवर पडली अ-
सतां शुभ जाणावें. उत्तराभाद्रपदांवर शुभ. रेवती

अथकरणाफलं

नागेचतुष्पदंशोकोभद्रायांमर
णंध्रुवम्॥शेषाणिशुभदानि
स्युःकरणानिसदैवहि॥१॥

अर्थ- आतां करण फळ सांगतों. नाग. च-
तुष्पाद यांजवर पाल पडली असतां शोक
कारक जाणावी. भद्रांवर पडल्यास निश्चयें
करून मरण जाणावें. या शिवाय दुसऱ्या
करणांवर पाल पडली असतां शुभदाय
क जाणावी॥१॥ ॥छ॥ ॥छ॥ ॥

इतिपल्लीपतनकारिका-
समाप्ता:

संवत् १९१५।१६